

Terapeut (T) : Hei.

(Flere svarer «hei».)

T: Ehm... Alle tilstede i dag også. Bra. (...) Ehm. Forrige gang. (...) Du fortalte jo. Eh. Om dette med... (Til Bente.) Du hadde håndtert broren din på en litt annerledes måte.

Bente: Mm.

T: Eh... Hyggelig å høre. Eh. (...) (Til Knut.) Du var innom, forholdet til, eh, eksen. Det... Og det... Vekker en del følelser i... I gruppa. Det, det gjør det. Samtidig som det-, den-, det er reelle vanskeligheter du står overfor. Og... Så det ble jo ikke noen konklusjon. For så vidt. Men, annet enn at, eh, det er viktig at du bringer inn disse temaene. Så ser vi hvordan du håndterer de, og... Hvordan dette utvikler seg. Ehm... Og så. Ehm... Ble det... Litt, hva skal vi si. Slags... Konfrontasjon, mellom deg, Harald, og deg Knut, som, eh... (Til Harald.) Og det ble noen kommentarer i... I forhold til deg, og litt snakk om at vi skulle, liksom-. Eh... Kkomme litt mere inn på... Eh. Din stil, i forhold til andre. Men så... Skjedde det så mye her. Så det ble litt parkert. Og det ligger vel litt i kortene i dag. At, eh, det er noe som vi må... Som vi må se litt nærmere... Nærmere på.

Harald. Mm.

T: Det... Og, eh... Eh... Og så... (Til Lise.) Kom jo du inn. Med... Eh... At det hadde vært en sånn... Skepsis hos deg. I forhold til gruppa. Gruppeterapien. Det ble diskutert en del, liksom, hva... Hva... Hva må til for at det skal funke, og hva krever det av... Det har også litt med sånn tillit og... Eh. Tillit og mistillit. Og det er jo sensitive ting, vi snakker om her. Så... Sånn at, eh... Det var-, ble'kke noe konklusjon på det heller. Men jeg forstod deg dithen at... Eh. Du var litt mere sånn i retning av «give it a try», enn, eh. Ehm. Enn du var, har vært, eh, i siste, siste ukene. Ehm. (...) (Til Turid.) Det går bedre på jobben. Nå. Du håndterer, eh. En eller annen skikkelse som ble kalt rumpetroll, jeg vet ikke hva-, her i gruppa. Du håndterer de litt bedre. Enn tidligere. Og det gjør... Sikkert andre ting også. Som gjør at du har det, du har fått det mer-.

Turid (til Harald): Du trenger vel ikke le av det. (Harald ler.) På en måte.

T: Eh.

Harald (leende): Morsomt uttrykk.

T: Eh. Ja. Det...

Harald (til Turid): Det var bare uttrykket jeg lo av, altså. (Kremter.)

(...)

T (til Grethe): Du hadde jo meldt inn, at dette med å være ny i gruppa. Det var noe som du kunne tenkt deg å snakket om. (Grethe: Mm.) Det fikk vi ikke tid til. Så de nye her, de må liksom... Så her må det... Gis litt rom. Til, eh... De nye, deg. (...) Ehm. Det var litt spenning mellom (Peker med tomlene på Lise og Kari.) dere, forrige gang. (...) Ehm. (Til Kari.) Har du noen ting i dag, som, eh... Som du kunne... Ønsket å snakke om, eller?

Kari: Ja. Kanskje. (Nikker.)

T: Mhm. Kanskje. Ja.

Kari: Mm.

T: Så du har det. (Til Grethe.) Vi har deg. (...) Eh. Vi har, eh... (Til Harald.) Vi har deg. (Til Lise.) Muligens noe her også, fra sist, eh... Skal vi, liksom, konsentere oss omkring, om det? Eh.

Harald: Må jo høre åssen det har gått med... (Legger ut en hånd mot Knut.) Prosjekt manhood òg, da.

T: Ja. Muligens. (...) Det. Ja. Du er-. (Harald: Jeg bare, eh...) Du er in-. Du er nysgjerrig? Ja.

Harald: Litt interessert.

T: Kan kanskje få... Kan kanskje få skutt inn det. Et eller annet, eh. Et eller annet sted. Eh. Det er gjerne-, det er mye. Altså, det er mye på tapeten her, i en sånn gruppe, altså, det er liv som leves og som... Som-, det skjer mye. Så. Hvor-. Hvor starter vi, eh, hen i dag, er det noen som har noen... Tanker om...

(...)

Kari: Eg syns Grethe (Knut peker med hånden på Grethe, sier noe utydelig.) skal få begynne. Mm.

Grethe: Men, eh, Harald, du... Føler liksom du var før meg i køen. På en måte. Så...

(...)

Kari: Men han e så mandig, så han kan la damene gå først.

(Harald ler.)

(Kari ler.)

Harald: For det hadde vært det klassiske, sant.

Kari: Ja, det er sant. Det hadde faktisk vært, ville være litt for klassisk. Kanskje du bare skal begynne da, Harald. (Ler.)

Harald: Nei, altså, klassisk er bra, det.

Kari: Nei, eg skal slutte å... Slutte å jobb-, prøve å slutte å jobbe. Eh. (Til T.) Bestem du.

(Harald ler.)

(...)

Grethe: Ja, jeg... (Setter seg opp i stolen.) (...) Jeg... Vet liksom ikke-. Jeg... Eh. Jeg tenkte vi skulle snakke om det bare fordi... Jeg fortsatt føler at jeg er, ehm... Jeg er redd for å si-i, så mye. Og jeg ble'kke noe mindre redd for det forrige gang, på en måte.

Turid: Nei, det skjønner jeg.

Grethe: Ja. Jeg bare kjenner at, eh... (Kremter.) (...) Jeg ble litt sånn forrige gang at jeg bare... Jeg vil vel-. Jeg ble veldig letta, når jeg fikk en diagnose, jeg bare kjente, nå skjønner jeg hva som er gærent

med meg. (Ler halvveis.) Eh. Men så føler jeg vel at, eh... Det bare... Jeg mista kanskje litt tilliten til at, eh... (...) Dette, eh, hjelper, da. Eller leder noe sted. Eh. Og at, kanskje bare... Jeg var litt sånn-. (...) Jeg vurderte sterkt å ikke komme i dag. I det hele tatt. Fordi at jeg bare føler at, eh, kanskje det bare er... Best å fikse det selv. På en måte. (Trekker pusten.) Ehm-m... (...) Hm. Ja. Hm. Og at det er, liksom-. Jeg blir så overraska over-. Hvert fall når jeg... Fikk diagnosen, så leste jeg jo at. (Utydelig tale.) Så ble jeg litt overraska over hvor enkelt det er å, liksom, lite bevisst sin egen, eh, tilstand. Og, eh, og jeg vet ikke om man kan komme noe videre da, egentlig. (...) (Kremter.) At hvis man deler noe her, så blir det bare en slags loop, som ikke leder noe sted. Det satt jeg litt igjen med inntrykk av forrige gang. Nå er jeg vel ærlig, men det er for at jeg må være det òg.

(...)

Turid: Nei, jeg skjønner deg godt, jeg.

Grethe: Mm.

Knut: Ganske interessant.

Bente: Jeg er ikke helt enig. For jeg merker at det... Det skjer noe. Jeg får noe ut av det.

(Grethe nikker.)

(...)

Turid: (Utydelig tale.) Men det er jo...

Bente: Mm.

(...)

Grethe: Ja. Jeg kjenner bare jeg bruker veldig mye tid på å bare, egentlig bli ganske, eh, irritert. Eh.

(Harald fniser.)

Kari: Om... På å bli irritert? Eller på, på-. Hjemme, eller her.

Grethe: Nei, altså. Når jeg var her forrige gang, så... Ja, jeg ble bare skuffa, da. Jeg, ehm, hater liksom at, eh...

Kari: Ja, men det er ikke alle gangene som er sånn som sist gang, da.

Grethe: Nei.

T: Mm. Men. Kan vi da gå litt tilbake til forrige gang, da. Og, så, hv-. Hv-. Hv-. Hva var det du ble skuffa over.

Grethe: Nei, jeg trodde-. Kanskje jeg er litt naiv, da, men jeg trodde kanskje bare at, eh... Jeg syns vi begynte ganske bra, liksom, å ja, det kjenner jeg meg igjen i òg, og da fikk jeg, hvordan gjorde du det. Men så bare blir det bare en sånn derre, åh, alle bare... Eh. Litt sånn... Enten unngår å snakke om det som faktisk er vanskelig. E-eh... Fordi man ikke tør, eller, et eller annet. Eller, blir bare alt for selvsentrert, liksom. Og... Ehm... Hva skal vi med det? Liksom. (...) Tenker jeg bare. Men kanskje jeg

bare er litt... Jeg vet ikke, jeg. Utålmodig. Eller kanskje jeg bare... Ikke... Passer, inn i... Kanskje dere har funnet deres egen greie, som jeg ikke er en del av. Og det... Det føler jeg også. At, liksom, dere... Har en slags humor som jeg ikke.... Skjønner helt, da.

T: Mm.

Grethe: Mm.

T: Ja. Ja, men altså, du er jo den nyeste. I. Du har ikke gått her så lenge, så det er, det er jo veldig okei. At du nå, eh. Altså, liksom, nå begynner å vurdere litt mer.

Grethe: Mm.

T: Altså. Det. Altså. Er dette noe jeg skal være med på, eller jeg føler det... Men. Jeg må. Innrømme. Jeg vet ikke om jeg skjønner deg helt, eh, i... Altså. Hva var det du, forrige gang. Eh. Reagerte på. Går det an å si det... Fi-, finne ut av det litt mere presist?

Harald: Var det ikke det med sønnen til Knut, da?

(...)

Grethe: Nei, altså, d-, det... Med sønnen til Knut, er jo (Harald: Da ble du-) liksom...

Harald: Helt i fyr og flamme, da.

Gethe: Ja, men jeg blir opprørt fordi at jeg syns at man skal prioritere barn. Men det har jo ikke noe med saken å gjøre, egentlig. Og det, er jo kanskje en av de tingene... Som jeg blir litt irritert på, da. At vi, plutselig så sitter vi og bruker masse tid.

Harald: På å snakke om (Grethe: På å s-) ungene.

Grethe: Ja, som ikke er, egentlig...

Harald: Nei, for det hadde ingenting med prosjektet til Knut å gjøre, da.

Grethe: Egentlig ikke. Men, men... Men, fordi at, eh, jeg, hvert fall, blir emosjonelt revet med, i, eh, den settingen. Men det er jo ikke det... Vi burde ha snakka om, tenker jeg, da.

Harald: Nei, så du spora oss av?

Grethe. Ja. Jeg, lar meg jo spore av. Det er jo... Tror jeg du gjør òg (T: Mm.), sikkert, og de fleste andre som sitter her.

T: Ja. Jeg vet ikke om jeg ennå har (Grethe: Nei, men-) skjønt helt hva... Men det virker jo viktig. Eh. Kanskje noen andre kan... Skjønner dere andre hva... Eh... Hva, hva det... Hva dette dreier seg om her.

Kari: Eg tror eg skjønner litt. Eh. Du har sagt noe en del ganger. Eh. (Ler.) De få gangene du har vært her. Så sier du nå-m når du... Kjenner deg igjen, i noe som noen snakker om. Og at det syns du er gunstig, ikke sant? (Grethe nikker.) Men det e jo, no e me jo forskjellige. Som eg like å påpeke. Og, da e det jo ofte at det e situasjoner som man ikkje kjenner seg igjen i. Og da vil det jo gjerne føles litt... Fånyttig, eller kanskje litt meningsløst. Kanskje det e det. Også-. Men eg e heilt enig i at, liksom, at, å

diskutere... Eh. Fargen på bilen, som kjørte inn (Klapper en gang i hendene.) i den andre bilen. Blir jo meningsløst. Når det e... Liksom. Drakk sjåføren eller ikkje. (Grethe: Mm.) Sant. Som egentlig e essensen. Eg skjønne ka du mene, sant. Eh. Og det, det e jo bra, at me, liksom, glemme oss litt ut, og så, blir det litt... Fordi at noen har, her har vært her lengre, sant. Men eg tror ikkje du ska slutte, eg tror du ska... Gi det... Gi det en stund til. Sier hu som har vært her i to år og... (Grethe: Mm.) Halvannen måned. Nå. (Ler.)

Bente: Men-. Jeg skjønner litt, eh, av det du sier. Men. Måten jeg har begynt å, å bruke det på, er at, sånn som sist gang. Det med ungen hans. Og så ble jeg veldig, eh, irritert av det, at han ikke ville prioritere ungen sin. (Grethe: Mm.) Men helst ville ha avtalen sin. (Grethe: Mm.) Men det er noe jeg, eh... Som... (Peker på Kari.) Du påpekte (Knut: Jeg prioriterer ungen min.), at det er noe med meg. At du-. Eh, avtalen var viktigere. Enn ungen. Ikke sant. Eh. Det var sånn jeg oppfattet det. Men det er noe med meg. (Grethe: Mm.) Som, som egentlig, sitter der og... Og da blir jeg irritert av den, det temaet, når det blir tatt opp.

Harald: Men han har jo et maskulint prosjekt.

Bente. Eh. Ja. Eh. Men nå snakker jeg om meg. (Harald: Ja, men, eh.) Ikke sant. Men. (Til Harald.) Jeg prøver å (Slår ut en og en arm i retning Grethe.) si til...

Harald: Du sporet jo på en måte av fra det maskuline prosjektet til Knut (Bente: Ja.), da.

Bente: Det er (Turid: Kan ikke hu bare få snakke ferdig nå, for en gangs skyld, liksom.) bare et eksempel. Det er bare et eksempel. Men. Ikke sant. Når, når jeg, eh... Da noe sånt dukker opp (Grethe: Mm.), så... Eh. Så blir jeg irritert. Eller følelsesmessig... Opphengt i det.

Grethe: Mm.

Bente: Og da må jeg, da gikk jeg hjem og tenkte, hvorfor reagerer jeg, det er jo... (Harald: Så skjønte du at det var en avsporing, ikke sant.) Hans unge. Han får bare... Ta seg av det. Hvorfor reagerer jeg sånn. Og da... Da begynte-. Da begynte jeg å tenke igjen... Det der... Det som jeg sa sist gang. At kanskje det å... Vri litt på følelsene og tenke litt annerledes, og... La han få gjøre sitt, og ikke involvere meg selv så mye inn i det. Så kanskje det er noe... For deg også (Grethe: Ja, ja.), å tenke litt...

Grethe: Men. Ja, det skjønner jeg. Men da lurer jeg på, liksom, hva er poenget med å bare... Hvis vi ikke skal... Jeg er enig med deg, fordi at vi burde kanskje egentlig ha snakka om... Hans behov for å... Sette grenser. Enn hans relasjon til sønnen sin. (Ler forsiktig.) Men. Men, eh. Det er-. Åh. Det er der jeg bare blir litt sånn derre, kanskje jeg... Ja. Men samme det. Jeg bruker tida mi (T: Men kanskje-) bedre et annet sted.

T: Kanskje du, eh, liksom er...

Grethe: Nei, det bare-.

Harald: Du innser jo at det var en avsporing. Ikke sant. Så (Grethe: Ja.) det er jo...

Grethe: Men ikke sant, sånn som med Lise også. (Harald: Det har ingen hensikt, å-.) (Til Lise.) Jeg kjenner meg igjen i masse av det du sier. Men. Jeg syns liksom at du.... Jeg blir så... Det blir... Ikke... Noe noen andre får noe bruk for, fordi at det kommer videre, da du bare føler deg angrepet fra alle

kanter, til enhver tid. Og det er liksom sånn, ja, det skjønner vi, fordi at det gjør jo vi òg ofte. Eh. Men. Det må jo kunne gå an å komme litt sånn, litt videre, og snakke om litt andre ting, sånn at det får... Eh... Unnskyld. Nå er jeg bare veldig... Men, at det-

T: Bare veldig...

(...)

Grethe: Eh.

Harald: Hva var det du skulle si?

Grethe: Nei (Lise: Angripende?), jeg bare kjenner at jeg bare blir, det jeg (Harald: Hun er aggressiv.) ikke skal være, da. Jeg blir irritert og... Ja. Aggress-

T: Det du ikke skal være. Ska-. Ja. Jeg. Skal man ikke være-e... Irritert her?

Grethe: Jeg vet ikke. Jeg er veldig usikker. Men, eh, ja. Generelt, da. Så skal man jo egentlig strengt tatt ikke være det.

Harald: Det er veldig mye god kraft i aggresjon, da.

(T ler.)

Harald: Ja, det er da det.

Grethe: Det (Lener seg framover raskt.) kommer ikke så mye god ut av det (Setter seg tilbake.), for å si det sånn.

T: Nei. Det, det, den (Harald: Det er et definisjonsspørsmål.) (Utydelig tale.) Det er en litt ekkel (Harald: Det, det blir et definisjonsspørsmål.) følelse. Men, men, hva gjør det med en, som, så. Og hvor er det, liksom, hvor går grensen mellom å være engasjert og, og opprørt og irritert? Det... Hvert fall. Men. Men dette er hvert fall ikke likegyldig for deg.

Grethe: Nei, altså... Og spørsmål-, hvis jeg skal si, svare på spørsmålet ditt, så føler jo jeg veldig ofte at, eh, jeg egentlig er engasjert, men alle andre oppfatter meg som, eh, sint. Eh... Og det... Jeg vet ikke helt hvorfor skjer. Og det er jo en av de tingene jeg prøver å finne ut av. Eh. Men derfor så tenker jeg at, eh... Eh. Det vi snakker om...

Harald: Du må redefinere (Grethe: Om, som-) forholdet til aggresjon. Det er helt tydelig, ikke sant. Fordi at, du må se på det mer som en god kraft du har. Altså, det er en av egenskapene dine.

Grethe: Jaja. Men det er jo igjen den kraften som gjør at jeg ender opp, eh... (Harald: Men du) i ganske...

Harald: -har jo et veldig negativt forhold til det, da.

Grethe: Ja, så du mener at hvis, hvis jeg begynner å... Like aggresjonen min. Så kommer ikke den til å-

Harald: Men du kan jo heller se på det som en god kraft, altså, som en venn. Enn at den er nødvendigvis negativ.

Grethe: Ja (Knut: Sinna venn.), gjør du det?

Knut: Ja?

(Harald ler.)

Grethe: Men Harald, gjør du det? (...) Gjør du det?

Harald: E-eh... (...) Jeg vet ikke hva slags forhold jeg egentlig har til aggresjon, jeg. Sånn personlig.

T: Nei. Men kanskje vi skal ha det som et tema når vi kommer til deg?

Harald: Ja.

T: Eh...

Grethe: Jammen, fordi, her ligger litt kjernen, da (T: Ja.), fordi jeg mener det er så unnvikende, da.

T: Ja? Men, eh. Vi kan ikke løse alt, eh, på en gang. Det... Så... Og nå virker det som om du har blitt litt utålmodig.

Grethe: Mm.

T: Sånn som jeg hører deg, i retning av at... Liksom, vi må komme videre, eh, og, eh, at, eh. Er du frustrert over at, ehm. Tera-. Gruppeterapien, slik at det ikke blir noen sånn... Konkrete løsninger på ting? Eh, er... Og at det derfor er vanskelig å vite, om... Hver gang, liksom, kom vi noe videre? (Grethe: Mm.) E-eller. Ble det, bare det samme som gjentok seg. Er det, er det det som du liksom driver og strever litt med?

Grethe: Ja, jeg tror egentlig det. Jeg... Kanskje jeg har et... For optimistisk, på en måte, en... Jeg tenkte vel at nå ligger alle svarene her, liksom. Eh... (Ler forsiktig.) Ja. Hm, så, ja. Men jeg er... Kanskje jeg er, eh, for, eh, utålmodig. Men jeg tror jo at hvis vi lar være å... Surre litt sånn rundt i vår egen misery, på en måte. Så går det an å kom-, komme fortere frem til, noe som... Nå-. Nå har jeg tråkka deg veldig på tærne, Lise, og det skjønner jeg. Men, og jeg-. Det er ikke det, jeg vil ikke det. Men... Det bare... Ja. Jeg har (T: Men, så-.) lyst til å komme litt fortere frem, da.

T: Ja. Ja. Test ut litt det, da. Det du har... Du sier det (Peker frem og tilbake på Grethe og Lise.), jeg skjønner jeg har tråkka deg på, ja. Ha-, har du det? (Ser på Lise.)

Lise: Nei, altså. Vi er jo egentlig helt enige.

Grethe: Mm.

Lise: Så... Men når du sier at je-, at du har tråkka meg på tærne, så tenker jeg, var dette til meg, all, den talen som du begynte med, liksom? (Grethe: Nei, men-.) Men, eh. Jeg blåser litt i det, fordi at, eh... Jeg synes det er litt sånn, jeg er litt enig, da.

(...)

Grethe: Ja, hvordan-.

Lise: Jeg er enig i at det liksom går ikke så fort fremover, da.

Harald: Verden (Bente: Hvordan skal det gå fremover.) har vel aldri gått fort fremover, da.

(...)

Lise: Jeg vet ikke, man kan bli utålmodig av sånt. Det er vel helt vanlig.

Knut: Men, sånn som nå, så har vi brukt, eh, tjue minutter på å snakke om hvordan vi skal snakke sammen.

Grethe: Ja.

(Kari ler kort.)

Kari: Det tror eg me gjorde sist gang òg. Og...

Lise: Det også, veldig irriterende.

Kari: Kanskje gangen før, og...

(...)

Bente: Men hvordan skal man... Komme fortere frem, da? Forslag?

Harald: Man må jo spørre seg selv om man vil komme fortere frem, da.

Bente: Ja.

Kari: Vet du ka, det her tar så gale lang tid. Nå... Er det jo min tur å føle me angrepe. Siden eg har vært her lengst. Og, e her ennå. Og tilsynelatende ikkje, kan gå ut i verden og ha (Strekker armene opp.) et normalt liv. Sammen med alle de andre normale menneskene. Men, eh, sitter her. Sammen med.... Alle de andre, som vise seg å være, sånn, som, meg. Og... Det. Og så videre. Og det... Det handle jo om at, at man takle ting. Lettere. Eg vil ikkje ein gang sei ordet «bedre», for det e noe med å hele tiden være den som... Ikkje får det til. I motsetning til alle andre, som tilsynelatende får det til. Og det tar bare tid, altså. For alle. (Til Grethe.) Det kan være at du, faktisk må være her, i to år til. (Grethe: Men jeg er her gjerne i to år til.) Det er'kje så ille!

Grethe: Nei, men jeg er her gjerne i to år, jeg. Det er'kke noe stress, det. Det er'kke det det handler om. Det det handler om er bare at jeg... Jeg, eh... Og det. Er ikke... (Til Lise.) Det var tilfeldigvis du-, at vi snakka en del om et forrige gang. Derfor så hekter jeg meg på, din greie. Men, jeg føler at, eh, eh... Er... Vi trenger ikke bruke 20 minutter på å snakke om hvordan vi skal snakke. Men... Når man så åpenbart føler seg under angrep, går det an å ta en liten time-out, og liksom, gå tilbake til å si, hva er diagnosen din, liksom.

(Harald ler.)

(Grethe legger hendene på bakhodet.)

Knut: Eh, jeg er enig med deg, jeg mente ikke å angripe deg, jeg mente bare at, eh... Jeg, eh, mente bare å si at jeg var enig med deg. At jeg syns vi bruker mye tid på å... Ting som-m... Vi ikke burde snakke om, da. Eller, vi behøver ikke å bruke... (...)

(Knut, Kari og noen andre snakker samtidig; utydelig.)

Knut: -hele tiden. (Til Kari.) Nå snakker jeg. Eh... Og avbryter hverandre hele tiden. O-og, istedenfor at man bare...

Harald: Det er en... Samtale, da.

(...)

Knut: Ja. Men, eh... Det er jo åpenbart et problem, at folk ikke får snakke ferdig. (...) Så, det er greit at det er en samtale, men, eh... Men vi bruker all tiden på å snakke om at folk ikke får snakke ferdig, så er det jo kanskje et problem, da. (...8s) Istedenfor at vi snakker om det hele tiden, så kan vi kanskje bare prøve å bare... (Harald: Vi burde heller tatt en sånn derre...) Ta det til etterretning, liksom.

Harald. Fight club, eh, greier, hvor du får det ut fysisk, syns jeg.

Turid: Du trenger ikke å sitte der og være kjip mot...

Harald: Nei, jeg sier det som et reelt forslag. (Til Knut.) Du har veldig mye... Du er veldig fysisk. Du er veldig kroppslig, på en måte.

Knut: Det sa du sist gang òg.

Harald. Ja, det var sikkert fordi at, e-eh, det er noe sannhet i det, da. (...) Det her er jo, mer en eller annen form for idéverden, ikke sant.

Knut: Er det deilig å alltid sitte på sannheten?

(Harald ler. Kari ler.)

Harald: Jada. Det er deilig det.

(...)

T: Mhm. (Til Bente.) Du-, du-. Oi, sa du, hva-... Hva lå i det.

Bente: Nå begynner de to igjen.

T: Nå begynner de to igjen, ja, det er-.

Harald: Vi ble jo faktisk enige sist. (T: Den spenninga...) Det er noe vi kan ta vare på-.

Turid (til Harald): Du sa at dere ble venner, men han sa jo ikke noe om det.

(...)

Knut: Jeg er kanskje den beste vennen du har.

(Kari ler kort.)

Knut: Tolk det som du vil. (...) Men, eh.

(...)

T: Hm. Okei. (Til Knut.) Tilbake litt til deg. Og, eh... (Harald mumler noe lavt; utydelig.) Da... Det-. (Til Harald.) Hva sa du?

Harald: Nei, jeg bare... (Trekker pusten dypt.) Du åpner jo aldri munnen, men når du åpner munnen, så er det retta mot meg. Sist gang var det et eller annet, eh...

T: Ja. Vi kan-. Vi tar det litt senere (Harald mumler noe; utydelig.), når vi-. Du-, du-, du står på-. Du står på dagsorden (Harald: Ja, ja. (Utydelig tale.)) i dag, så vi får mye anledning til å sna-, til å snakke om deg. Men nå. (Til Grethe.) Nå er det deg og dette med da å være ny. Og begynne å... Se at ting tar litt tid. Eh. At det er mange ting som gjentar seg. Det er ikke så greit. Det er ting du reagerer på. Du reagerer på samme måte her som du gjør når du er andre steder. Du blir irritert her også. Nå er det lov. Ehm... Ja. Ehm... Så. Så gruppeterapi er ikke, sånn (Knipser.) (Utydelig tale.), det er ikke noe quick fix. Og, eh, så det er... Det er en del arbeid, da, som skal gjøres.

Grethe. Ja, men poenget mitt er vel at da må vi kanskje begynne å gjøre arbeidet, da.

T: Mm. Ja.

(...)

Bente (til Grethe): Men jeg tror vi gjør det hele tiden. Er ikke... At du blir... At du, eh, begynner å se hvordan du reagerer, og begynner å se hvordan vi andre reagerer, er ikke det en del av jobben? For vi har jo holdt på med dette her i mange, mange år. Så det tar litt tid før det, kommer ut av systemet, liksom.

Grethe: Ja. (Trekker på skuldrene.) Det... Sikkert. (...) Mm.

(...)

T: Mhm.

Turid (til Grethe): Hva er det som gjør at du blir så sint, da?

Grethe: Nei, jeg bare føler at jeg... (Sukker.) Hm-m. Nei, jeg blir ikke sint, jeg blir bare litt irritert over at, eh... At vi-i... Jeg, ehm... At vi bare kve-, eller, altså, at det bare kvernes over de samme tingene... Eh... Uten å... Å gå noe videre, føler jeg, da. Eller, sånn, fordi jeg har vært litt på utsida og sett inn. Og så fjaser vi det litt vekk, og så... Er det liksom, på en måte, så avspores vi, og så, ja. Jeg bare kjenner at, eh... Men (Ser på Bente.) kanskje igjen er det et mønster som jeg har, da, som jeg, eh... At. (...) Det kanskje bare er lettere å... Fjerne seg fra... Det som ikke fører noe sted, liksom. (Hvisker:) At jeg ikke bare...

Bente: Ja, da gjelder det kanskje å holde ut. (Ler kort, lavt.)

Grethe: Ja. Det er det, da. Kanskje det. Ja. Nei, men, eh... Nå har jeg sagt det jeg tenkte (T: Mhm.), så kan jo bare...

T: Mm. Okei.

Grethe: E-ehm... Ja.

T: Og det er jo ikke slutt med det, i og for seg. Altså, de-, dette er jo... Ting som du kan... Som-. Ikke bare du, men alle. Kommer stadig tilbake til.

Grethe: Ja.

T: Eh... Fordi at det finnes ingen sånn fasitløsning på de tingene som du tar opp. Det er, så de vil stadig komme tilbake. Så det er, yes. (...) Ehm. I og med at... (...) Det allerede har, liksom, dukka opp igjen det, sånn, spenningsmomenter som dukker opp i forhold til deg, Harald. Så kanskje vi skal, eh, ta og gå litt over til, eh, til deg, og, eh, det... Som var... Temaet forrige gang, det var litt sånn forventning om at, får du... Eh. Denne tendensen du har, til å, eh, isolere deg. Eh. Og, som gjør at du kan ha litt sånn teoretisk perspektiv på ting. Som, som ble utfordra her i gruppa, og sagt at nå... Må du komme deg litt ut, og møte litt mere mennesker og, og, eh... Og... Slik at du får noen erfaringer som du kan ta inn her. Det var... To ganger siden. Så var det det som var oppe. Så. Eh. Hvordan har det gått med det?

(...)

Harald: Ehm... (...) Jeg føler jo på en måte at, eh... (...) Ehm... (...) Nei, jeg føler på en måte at, eh... Det kanskje ikke har gått så bra, da. (...18s)

Turid (til Harald): Hvordan da?

(...)

Harald: Nei, jeg... (...) Jeg har'kke gått noe særlig mere ut, på en måte.

(...)

Turid: Hvorfor ikke det?

Harald: Jeg har mange... Jeg har mange ting som, eh... (...) Eh. Som opptar meg. Som... Som jeg bruker mye tid på. Så... Jeg har vel kanskje egentlig ikke hatt tid, da. På en måte.

(...)

Turid: Hva er det du driver med da, liksom? Eller hva er, hva er de tinga.

Harald: Jeg... Nei. Jeg har jo... Jeg tenker mye, og så har jeg mye... (...) Jeg er mye på, på et forum på nett, og diskuterer mange ting og sånn.

Turid: Hvilket forum da?

Harald: Nei, det er et sånt filosofi-forum. Mm. (...) Så... Så jeg er på en måte sosialisert gjennom det òg. (...) Det er veldig... Veldig undervurdert i vårt samfunn, på en måte, som, eh... Elektroniske møter, da. Men, eh... Det er jo også møter, det, som andre møter. På en måte.

(...)

Kari: Om eg kan bare spørre om noe? (Utydelig tale.) Å ha fakta på bordet. Om du har vært noen annen plass enn her, siden sist.

(...)

Harald: Nei.

(...)

Kari: Er det rart, når du går ut av huset da?

(...)

Harald: Det er veldig... (...) Det er på en måte veldig, eh... Befriende å kjenne sånn, eh... Kje-, kjenne på kontrasten, da. Mellom ute og inne.

(Knut fniser kort. Smiler.)

(...)

Harald: Nei, men det er ikke flaut det, altså. Det er, eh... Det har en egenverdi, på en måte.

(...)

Bente (til Knut): Hvorfor ler du da?

(...)

Knut: Nei, jeg bare ler fordi at, eh... For det første, at, eh... Når vi plutselig skal snakke om deg, så har du aldri sagt så lite, noen gang. Det er så vanskelig-.

Turid: Sette lokket på søplekassa, for å si det sånn. (Ler forsiktig.)

Knut: Mens når vi snakker om alle andre, så går kjeften din, i... I ett. Og, for det andre... Så... Syns jeg liksom du er bedrevitende hele tiden, men du gjør jo ingenting for at ting skal bli bedre for deg sjøl. Du bare sitter inne. Og...

(Harald ser ned i gulvet.)

Bente (til Knut): Nå har du blitt Harald.

Knut: Jah. Det har jeg nok.

Bente: Mm.

T: Mhm. (Til Bente.) I hvilken forstand, altså, syns du nå at-.

Bente: Nei, fordi at-. Jeg føler at han ler av ham. Når han prøver å fortelle noe som han aldri har turt å fortelle før.

Grethe: Men han forteller jo ingenting.

Bente: Jo. Men det er det-, det er det som e-, han har å fortelle!

Grethe: Jeg skulle til å si-, eneste måten jeg opplever at han (Utydelig tale.), er at han provoserer ham. Og det-. For å få fram et eller annet. Akkurat samme som Harald gjør. Ehm... (Bente: Men da-) Men det er jo bra. Fordi at han, han kan jo bare fortelle oss... Ehm. Med tusen ord, absolutt ingenting. Det er jo det han er kjempegod på.

Kari: Men eg syns han har sagt noe gigantisk nå. (Bente: Ja.) Eh. Mest svar på spørsmålet. Ikkje for å... Heise mitt eget flagg. Men, eh... (Grethe: At det er en-) Spørsmålet e...

Grethe: -stor kontrast mellom ut og inne. Altså.

Kari: Ja, altså, spørsmålet er jo kortid var du ute sist. Eh. Sist gang han var her. Og da har han bare vært inne. Og det... Det e jo en... Det e jo ikkje å bare ta og late som om ingenting, når noen bare e i huset sitt. (Grethe: Mm.) Det... Det e jo ikkje helt vanlig, da. Med mindre man... For eksempel... Eh... Ikkje kan gå, for eksempel. Og ikkje har noen te å trille'n ut. Men du kan jo gå ut. Det e jo ingen som holder deg fysisk igjen. Men du har kanskje noe (Gnir hendene på hodet, strekker dem i været.) som... Holder deg igjen. På andre vis, da.

Grethe: Mm.

Turid: Og hva er det.

Kari: Tenker eg da.

T: Mm. Godt spørsmål. (...) Hva er det.

(...)

Harald: Jeg vet ikke. Jeg, eh, burde jo kanskje... Jeg-. Jeg hadde jo... Tanker om å gjøre oppgaven, på en måte, da. Men, eh... (...) Men, jeg gjorde ikke det, da. Så. Jeg vet ikke, jeg.

Kari (til Harald): Men det e jo ikkje for seint. Du kan jo... Legge'n inn te... Kan du ikkje gjøre'n på høsten og våren. Eller e det bare... Har du ikkje noen sjans igjen nå.

Harald: Nei, nå tenkte jeg mer på... Oppgaven jeg fikk her i gruppa, da.

Kari: Ja, ja, sånn, ja. Mm.

(...)

T: Mm. Hva, hva tenkte du om den.

Harald: Jeg, eh, ble jo ikke så veldig... (...) Nei, jeg syns ikke det var så ålreit, på en måte. Å få den oppgaven. (...) (T: Mm.) Jeg likte den jo ikke, men det var liksom å... Det var en sånn kjip lekse, på en måte.

T: Mm. Ja. Eh. Fordi-. Det... Handla altså om å... Eh. Om å... Ta kontakt, eller være i, være sammen med andre. På en eller annen måte. Det... (Harald: Mm.) Og det strever du med.

Harald: Ja, eller jeg velger det hvert fall ikke, da.

Grethe (til Harald): Hva er det du er redd for, egentlig?

Harald: Jeg er ikke redd for noe, jeg.

Grethe: Det virker som om du er litt (Harald: Nei.) redd.

Harald: Jeg er ikke det. (...) Jeg er ikke redd for noe.

Kari: Men du løste oppgaven ved å ikke... Prøvde du?

Harald: Nei, eh. Ja. På en måte. Ja.

T: Mhm?

Harald: Eller, ehm. (...) Jeg gjorde jo ikke noe med det, da. Men jeg tenkte mye på det. (T: Hm.) Så jeg prøvde på en måte sånn sett.

T: Ja. Hva, hva... Hva tenkte du?

Harald: Eh. Jeg tenkte at jeg skulle bli med moren min i familieselskap.

T: Ja.

Harald: Mm. (...) Men, eh... Ja, jeg følte meg ikke så bra den dagen, og så... (...) Jeg hadde kanskje... Eller, jeg-. Det var jo sånn-. Jeg hadde litt vondt i halsen og sånn også, da.

T: Mm.

Harald: Så. Mm.

Kari: Du. Eg vet ikke om eg vil anbefale familieselskaper som den første turen ut, liksom. I samfunnet. (Ler.)

Harald: Nei.

T: Nei. Det spør. Det...

Kari: Ja, det er sant.

T: Det spør, eh, hva slags, eh... Men, eh... Når, når var dette familieselskapet. (Kremter.)

Harald: Det var nå på lørdag, da.

T: Nå, nå på lørdag, siste uke.

Harald: Mm.

T: Mm.

Harald: Det var på en måte ett-. En gang.

T: Mm.

Harald: Etter at jeg hadde fått oppgaven (T: Ja.), så det var litt juks sånn sett. (T: Så-.) Men altså, nå gjorde jeg det ikke.

T: Sa du da, til mor, at, eh, du denne gangen kunne tenke deg å være med, og, var det... (Harald: Nei.) Det-. Eller.

Harald: Jeg sa det ikke.

T: Du-. Du sa det ikke.

Harald: Nei, men jeg hadde... Tenkt til å gjøre det.

T: Du hadde tenkt til å gjøre det.

Harald: Mm.

T: Ja. Så hva var det som foregikk, eh... Inni deg, omkring da, dette med mor, familieselskap, skal gå, skal ikke gå... Hva var det du... Hva var det du da, eh.

Harald: Nei, jeg tenkte at det kanskje var best å på en måte... Si det rett før, da. Sånn at hu ikke skulle bli så skuffa hvis jeg ikke ble med, da.

T: Mhm.

Harald: Så jeg utsatte det litt.

T: Mhm.

(...)

Grethe: Er det ikke litt sånn, når man skal slutte å røyke, så er det liksom lurt å annonsere til andre at man skal slutte å røyke, fordi at da... Får du litt sånn press på deg, hvis du sier, liksom...

Harald: Mm.

T: Mm.

Grethe: Da...

T: Ja.

Grethe: Så blir det verre å kansellere, så... Blir det lettere å gjennomføre, kanskje.

Kari: Eg syns det e vanskelig det-.

T: Men dette... Dette familieselskapet, skal vi forsøke å forestille oss dette familieselskapet?

Grethe: Jeg ville ikke gått, for, eh. Familieselskaper er jo grusomt.

Kari (leende): Mm. Enig. Ja. Nettopp. (Turid: Ikke nødvendigvis.) Ikkje begynn med det, sant. Nei.

Turid: Trenger ikke å være grusomt det.

Kari: Nei, okei, men det kommer jo helt an på familiene.

T: Hva slags selskap var det?

Harald: Ja, det var, eh, tanta mi, da. Som, eh... Har sånn juleselskap. Mm.

T: Mm.

Harald: Eller, som er før jul, da.

T: Mm. Hvem skulle være til stede? Hvem er det som pleier å komme.

Harald: Det er ganske mange. Det er barna hennes, og så er det tan-, eh, andre tanter og onkler og sånn. Mm.

T: Hvor mange er det som...

Harald: Cirka tjue.

T: Oi. (Harald. Ja.) Såppass. Jah.

Harald: Det er helt vanlig... Selskapsstørrelse i familien min, da.

T: Mhm.

Harald: Ja.

T: Ja. Så det sto-... Det er mye folk der i... Når var det du var der sist da?

(...)

Harald: Ikke helt sikker, men det er en del år siden.

Knut (til Harald): Har du ikke sett noen i familien din på mange år?

Harald: Jo, jeg har jo sett noen når det, ja, mm.

(...)

T: Mm.

Knut: Når de er... Kommer på besøk til deg da, eller?

Harald: Mm.

T: Men det er hvert fall noen år siden, slik at, eh. Det vil kanskje være noen der som lurert, da. På... (Harald: Ja.) Sånn, eh. (Harald: Det kan-.) Åssen går det med deg, eh... Studerer ikke du idéhistorie og, eh... Eh. Som, eh... Eller, hva, ja-. Eller. Du ville-. Ville du kanskje fått noen slike spørsmål da, eller?

Harald: Jada. Ja. Det kan godt hende.

Kari: Men, kor bor du nå, som du sier, heime hos mor og far, at det e jo jævlig stusselig, og så... (Utydelig tale.)

Turid: Syns du det er fælt å bo hjemme?

(Grethe dulter Kari i armen.)

Grethe (hviskende) (til Kari): Kan ikke si sånn. (Fniser.)

Harald: Eh... Altså, det har jo funka å sagt det til vennene mine, liksom. Eller... De vennene jeg har på venne... Men, eh, det er jo... (Turid: Jeg bor hjemme jeg òg.)Jeg har jo på en måte ikke noe... (Til Turid.) Du gjør det?

Turid: Mm.

Harald: Mm. Det er kult det, da.

(Turid fniser.)

(...)

Harald: Jeg har jo, jeg har jo på en måte ikke noe valg, egentlig. Sånn som jeg har det nå. (...) Så... Det er, eh... (...) Det er mange bra folk som har bodd hjemme, da. Tenker jeg. Sånn gjennom historien og sånn.

(Knut ler.)

T: Det har det. Det har det (Leende.) sikkert. Knut. Hva er det-

Kari: Harald, du vet at eg er glad i deg. Veldig mange bor hjemme, og så blir de voksne, og så flytter de ut. (Fniser.)

Harald: Ja, ja, ja.

T: Men-. Men-. Eh... Det er sikkert mange bra folk som har bodd hj-. Men skal vi komme tilbake til familieselskapet.

Harald: Ja.

Grethe: Jeg lurer på en ting?

T: Mm?

Grethe: Fordi at du sa at, eh, du var redd for at for at mora di skulle bli skuffa hvis, eh, du-. Er det-, blir hun veldig skuffa, eller? Over deg.

Harald: E-eh... Hun er vel kanskje ikke så-å sinnsykt, eh... Stolt av meg.

Grethe: For-. Vet du det, eller... Tror du det.

Harald: De-et... Tror jeg. Hun har'kke sagt det, men, eh... (...) Man kan jo tenke seg til det, da.

(...)

Grethe: Da er du sånn... (Utydelig tale.) Diagnose.

Harald: Men hun har jo heller ingen innsikt i, på en måte, min filosofiske kapasitet heller, da.

(...)

Lise (til Harald): Men har du lovet henne mange ganger før...

Grethe: Nei, det skjønte jeg ingenting av. Hva betyr det egentlig?

Harald: Hm? (...) Det ble bare... Veldig varmt her. Eh...

(...)

Lise: Men har du lovt mammaen din mange ting før, og ikke holdt det?

Harald: Ikke noe mer enn vanlig, egentlig.

(...)

Lise: Nei. Jeg bare lurte.

Harald: Ja. Det er greit, det.

(...)

Grethe (til Harald): Men du-. Jeg bare-. Hva var det du sa, egentlig. I sted.

Harald: Hva da?

Grethe: Om din filosofiske kapasitet.

(...)

Harald: Nei, jeg føler på en måte at, eh... Jeg kanskje ikke får helt den respekten jeg fortjener.

Grethe: Av moren din, eller (Harald: Av...) av andre?

Harald: Av moren min, og av samfunnet generelt, da.

(...)

Grethe: Men...

Turid: Respekt må man gjøre seg fortjent til. Eller hva-.

Harald: Ja.

Turid: Man får ikke bare det.

Knut (til Harald): Føler du at du gir folk respekt?

(...)

Harald: Ja-a...

Knut: Respekterer andre rundt deg?

Harald: Ja. Sånn som jeg prøvde å støtte deg i det maskuline prosjektet ditt, da følte jeg veldig at vi...

Hadde en sånn, eh... Greie, da.

Knut: Hm. (...) Jeg blir veldig overraska av det, da.

Harald: Ja.

Knut: Ja. Jeg opplever ikke det som, liksom, som noe som du... Som er så veldig... En del av din natur.

Harald: Nei, nei, jeg...

T: Mhm.

Harald: Jeg så det litt på en annen måte, kanskje.

T: Mm.

Knut: Siden du snakker om at du ikke får den respekten du fortjener. Så det er jo... Så sier du at det, eller... Turid sier at det er noe man fortjener. Men... Føler du at du-. Altså. Gir folk respekt? (Harald: Ja...) Sånn bortsett fra den ene gangen?

Harald: Men, men... Svar på tiltale i forhold til det med at man får den respekten man fortjener, så... Ja, så har-. Eh. Altså... I ulike filosofiske samfunn på nettet, da, så-å... Så har jeg gjort en del arbeid som på en måte ikke blir anerkjent, eh... Ved universitetet, for eksempel, da.

T: Mhm.

Harald: Ikke sant. Og dermed, så kommer det ikke ut. Og... Og da får man heller ikke den, eh... At samfunnet på en måte stempler deg som vellykka eller ikke vellykka, da.

T: Hm. Ja. Nei, det er et dilemma. Det er et dilemma, når man har... Sånn som-. Sånn som deg, som har... Åpenbart, eh... Masse interesser og... Og talent, når det gjelder tenkning. (Harald: Mm.) Og... Opptatt av filosofiske spørsmål, og idèhistorie og den slags. Og, eh... Men på en annen side. Som har også noe ved deg selv som gjør at du kommer deg ikke ut, du kommer deg ikke opp på Blindern. (Harald: Nei.) Eh. Og du kommer deg ikke opp på de derre seminarene. Og som, eh.... Slik at det, du får'kke helt vist fram. Det du kan. Og så blir det sånn sprik, mellom... Det du kan og det du gjerne vil vise fram, og det at du på en annen side, da... Har vanskeligheter med å gjøre relativt enkle ting. Så det blir et litt sånn sprik.... Når det gjelder deg.

Harald: Ja.

T: Går det an å si det på den måten?

(...)

Harald: Ehm... (...) Jeg ser på en måte... Jeg ser på en måte den versjonen som du skisserer der, da. At den kan, på en måte, være legitim, da.

(...)

T: Mm.

Harald: Men samtidig så-å... Så er det en del av meg som ikke kan være enig, da. I det du sier.

T: Ja. Nei, nei, ja. Det er nok, eh. (Harald: Det er en dualitet der, da.) Ja. Det... Det vil det sikkert være. Eh. Nei, for jeg tenker, jeg vet ikke hvordan dere, med, med dere andre. Men jeg tenker at, eh, dette juleselskapet. Eh... At-. Jeg forestiller meg da at, eh... Eh. Du har ikke vært der på noen år.

Harald: Nei.

T: Eh. Og... At, eh... At du, det-. Og at det, sannsynligvis da vil være en del nysgjerrighet. Når det gjelder deg.

Harald: Mm.

T: Som, eh... Men der har vi Kristian, liksom, hei, liksom, går det og sånn. Og, eh, at, eh... At du-. At dette spriket kanskje vil komme fram på en måte som... Fordi, de der muligens vil spørre etter mere sånn... (Utydelig tale.) Altså. Materielle ting. Åssen går det med ditt og datt. Og, eh, der... Liksom, der har du ikke fått det til helt. Men, eh, at de da, samtidig, at de ikke vil se den derre tekningsmessige delen av deg.

Harald. Nei.

T: Så-. Så-. Jeg tenker at du kanskje frykter... Eh. Da at, eh, du vil bli litt forlegen, og at det da er det du unngår. Det er tanker som jeg har hatt.

Harald: Det er mulig at det er en litt, eh... Det er mulig at det var en litt dårlig... Situasjon, på en måte, å velge, da. Altså, at jeg kanskje burde valgt, eh... Mennesker som er litt, eh... Som er litt mindre opptatt av verdslig gods, da. For å si det sånn.

Grethe: Hvor er du fra, Harald?

Harald. Hm?

Grethe. Hvor er du fra?

Harald: Jeg er fra Slemdal.

(Lise og Grethe ler.)

Grethe: Ja.

T (til Lise): Du ler, Lise (Lise: Ja.), hva er det du...

Lise: Ja, men, jeg syns... Man tenker ofte at de fra Slemdal er litt sånn... Men jeg... Tenker ikke at han er det, da.

Harald: Nei, jeg er, eh... Jeg er anti der, jeg. Så.

Lise: Men jeg kj-. Jeg kjenner meg igjen i en ting, da. Og det kan jeg si, at... Jeg syns det var-. Det ofte er kjipt når folk begynner hva jeg driver med. Fordi at, eh... Den følelsen er litt ekkel, når man... Blir spurt om hva man driver med, og så-. Jeg da, svarer... Skal liksom svare at jeg jobber på Fretex.

Harald: Ja.

Lise: Jeg... Jeg synes ikke det er så gøy å si det til noen, jeg.

Harald: Nei.

Lise: Men, eh... Så jeg skjønner at du liksom vil unngå situasjoner hvor du skal bli spurt om det.

Harald: Ja. (...) Ja.

(...10s)

Bente: Men jeg føler, hvis man, eh, vil unngå å svare på de spørsmålene, og synes det er... Ikke så greit å si at jeg jobber, på det og det og det. Som man skammer seg over, er det det?

Harald: Nei, jeg skammer meg ikke.

Bente: Okei.

(...)

Turid: Hva er det da?

(...)

Harald: Ehm. Nei, jeg vet ikke. Jeg bare... (...) Ja, det er mye-, mange ting som opptar meg. Nei, jeg vet ikke om jeg liksom, på en måte... Kanskje det ikke er bra for meg med... For mye påvirkning utenfra.

T: Ja, for jeg lurte også, samme som deg. Det... Du sa, at, eh. Litt fort, kanskje. Nei, jeg skammer meg ikke.

Harald: At jeg sa det fort?

T: Ja. Nei, altså (Utydelig tale.). Så jeg tenkte at, for-. (Peker på Lise.) Du skammer deg veldig.

Bente: Ja, det var det jeg tenkte-.

Lise: Jeg-. Jeg innrømmer det, jeg.

T: Ja. Og, eh. Så jeg lurer på om, eh... Altså, kje-. Kjenn-. Kanskje du ikke kjenner den indre-.

Harald: Nei, jeg kan selvfølgelig-.

T: Den indre følelsen av skam?

Harald: Jeg kan selvfølgelig kjenne på skam. Men, eh... Men... Jeg tenker sånn, at, eh. Hvis jeg skal prøve å se det hele i et større perspektiv, da. Og, tatt min livssituasjon i betraktning, så er jeg jo nødt til å gjøre det. Eh. Så... Så blir jo på en måte... Skammen, da-a... Underordinær, da. Vil jeg si. Også i forhold til arbeidet mitt, da.

T: Mm. Det er jo-, det er mulig. Men, eh. Det er mulig. Det, eh. Men nå er det jo slik at, eh, det er jo mye følelser i, eh... Vi vender tilbake til her.

Harald: Men jeg bare tenker sånn-.

T: Ja. Unnskyld. Ja.

Harald: For eksempel Frans av Assisi, da.

T: Ja.

Harald: Som var munk, ikke sant.

T: Ja.

Harald: Altså, en munk. Som har et større kall, vil jo også kjenne på, eh, følelsen av skam over å ikke eie ting, ikke sant. At han er fattig. Den derre (T: Ikk-) følelsen av-

T: Ikke Frans av Assisi.

Harald. Ikke?

T: Nei. Eh, Frans av Assisi, han levde et... Kom fra overklassen, og levde et veldig... Hva skal-. Litt sånn krigersk og litt utagerende, liv. Og skamma seg etter hvert veldig, for dette livet.

Harald: Mm. (Knut mumler noe utydelig.)

T: Så-. (Til Knut.) Hm?

Harald. Det er jo på-. Ja.

T (til Knut): Hva-. Hva sa du?

Knut: (Utydelig tale.) Krigersk og utad-, utag-. Nei. Det var bare et-. (Utydelig tale.)

Harald: Det er du som er kriger'n her da, Knut.

(Knut ler.)

Knut: Sorry.

(...)

Harald: Nei, det var kanskje litt, eh... Litt, ehm... (...) Kanskje ikke helt bra, bra bilde, det, men...

Lise (til Harald): Men vi skjønnte hva du mente, på en måte.

Harald: Ja. Det var på en måte, jeg prøvde egentlig å illustrere det, da.

(...)

Grethe: Men er det-. Er det, liksom. (...) Sammenligner du deg med.. Noe? Som du...

Harald: Nei. (...) Jeg bare tenker at, eh. Som jeg sa i forhold til aggresjon, da, som er mer litt sånn negativt, eh, lada... Ord. I vårt samfunn. Eller følelse. Så tenker jeg også at skam også er veldig negativt ladet, og at vi på en måte kan redefinere det... Begrepet, da. Ikke sant.

Grethe (til Harald): Hjelper det deg?

Harald: Altså, at (Grethe: Hjelper det deg-) det trenger nødvendigvis ikke å være negativt å skamme seg, altså (T: Nei.), det er en menneskelig følelse.

T: Ja. (Harald fortsetter å snakke, utydelig.) De-et, det er det. Men det, men det jeg lurer på, det er, kjenner... Kjenner du virkelig. Skam. Eh, inni deg. Altså... Kjenner du den følelsen?

Harald. Ehm... (...) (Trekker pusten. Fortsetter på utpust.) Jeg vet ikke helt.

T: Nei? For jeg lurer også på, nemlig... Sånn som i, eh, forrige time. Eh. Hvor du, hm, hvor du sa, noen ting. Eh. (Til Knut.) Som du, Knut, opplagt opplevde som litt aggressivt.

Knut: Mm.

T: Eh. Og jeg tenkte da at ordene... Eh, var kanskje litt, eh... Litt aggressive. (Til Harald.) Men jeg er ikke sikker på om du kje-, følte deg sint, inni deg.

Harald: Nei.

T: Nei.

Harald: Nei.

T: Nei. Så. Så jeg lurer på om det er, eh-.

Harald: Jeg prøvde-. Altså, helt reelt, så prøvde jeg å hjelpe Knut sist. (Utydelig tale.) (Til Knut.) Altså, det var ikke ment som noe... Prøve å være kjip mot deg.

Knut (lavt): Nei.

Harald: Men det er også noe av problemet med ironi-generasjon, ikke sant. Hvis alt blir tatt ironisk. Når du faktisk prøve å, å si ting, da. Så blir det ikke tatt for de ordene det er.

T: Mm.

Harald: På en måte.

T: Ja.

Harald: Ikke sant. Og det er litt sånn, eh...

T: Ja. Men. Mitt poeng er da, følelsene, var ordene.

Harald. Ja. Følelsene.

T: Som, eh, jeg lurer på, om kanskje vi her i gruppa skulle ha... Være spesielt oppmerksomme på, når det gjelder, eh, når det gjelder deg.

Harald. Ja.

T: Altså, hvorvidt du føler disse følelsene. Eh, jeg har av og til lurt på det med-, for at du, du er jo ofte, du går jo åpenbart en god del alene. Eh. Jeg har av og til lurt på hvor trist du er. Og, eh, så-. Jeg har også lurt på hvorvidt det hender at du gråter?

Harald: Nei.

T: Nei, så-. Det er sjeldent.

Harald: Ja.

T: Ja. Når gråt du sist, da?

Harald: Ehm... Nei, det vet jeg ikke, tror jeg. Jeg husker ikke.

T: Nei. Hva t-, hva tror du, er det...

Harald: Når jeg var barn, sikkert.

T: Du var barn. (Harald: Mm.) Ja. Så i voksen alder, så...

Harald: Nei, jeg har'kke, tror'kke det.

T: Hm, nei. Mhm. (Henvender seg til gruppa.) Hva-. Hva... Hva tenker dere andre om det?

Bente: Nei, jeg synes det er rart. (...) Syns det er veldig, veldig rart, at noen... Ikke gråter. I så mange år. (Turid: Mm.) Og ikke kan kjenne at man blir sint. Hvordan går det an?

(...)

Harald: Nei, jeg er kanskje i en eller annen form for zen-modus, da.

(...)

Bente: Hm.

Harald: Jeg vet ikke.

(...)

Lise: Ja. Eller kanskje det... Jeg kan noen ganger føle meg veldig tom, da. (...) Helt... Helt tom.

Harald. Mm.

Lise: Kanskje du kjenner litt på det?

Harald (mumlende): Ja, kanskje det.

Lise: Det er tomt.

Knut: At det ikke er noe å gråte for, på en måte?

Lise: Ja, at det bare... Helt, tomt, for alt.

Kari: Det e så meningsløst at det ikkje e noen mening å... Det e liksom ingen følelser.

Lise: Nei.

Kari: Te å... Te å reagere på.

Lise: M-nei.

Harald: Det er deilig å være tom òg, da.

Kari: Mm...

Bente (til Harald): Men, er det absolutt ingenting du reagerer på?

(...)

Harald: Jeg reagerer jo på mange ting. Jeg vet ikke, jeg.

Bente: Men, ingenting du liksom...

Harald: Ehm... Jeg syns ting kan være morsomt, for eksempel. Jeg ler jo.

Bente: Du ler.

Harald: Ja.

Bente: Jeg har'kke sett han le.

Turid: Jo, jo.

(Flere snakker samtidig; utydelig tale.)

Turid: -så let han hele tida.

(Flere sier noe, utydelig, og noen ler.)

T: Ja. Og du sitter og fniser og kniser, og... Så. (Harald: Nei, jeg-.) Men det er-.

Harald: Kan godt le litt, eh, for meg selv også. Så-å, det er, eh... Jeg er'kke... (Turid: Du kommer-.)
(Utydelig tale.)

Turid: Og så tenker du på oss, og så ler du, liksom?

(Harald ler.)

(T ler.)

Harald: Nei, jeg (Turid: Det er kult å vite.) tenker ikke så mye på dere. (Utydelig tale.)

T: Det er, det er, eh, men-. Det er bra. Det er en god egenskap. Og... Men. Ehm... Men... Du skulle-.
Kanskje du skulle gråte litt mer?

Harald: Ja, jeg tror det er vanskelig å bare begynne med det sånn, da.

T: Ja. Jeg sa det vel også litt sånn... Litt på spissen (Harald: Okei.), som, eh... Men, eh. Ja. (Harald mumler noe utydelig.) Jeg mente det også litt. Litt som-.

Knut: (Utydelig tale.) -jeg skulle ha med meg et balltre. Så skal vi se om vi får det til.

(Harald smiler. Noen ler kort.)

Harald: Gi meg en murer.

(Knut ler.)

Knut: Kanskje du begynner å grine litt da. Det er jo en bra ting. Er det ikke det, 'a? Bare liksom, dytte (Slår knyttede never en gang ut i lufta.) litt rundt på deg-

Turid: Men det er'kke humor å begynne å le fordi at folk er voldelige, liksom. (Flere ler.) Det er jo...

Harald: Det er bedre å dø i krig. På en måte.

Grethe: Men, eh. (...) Her er jo det... (...) Du er jo veldig-

Harald: Neste gang skal det ikke handle om meg, altså.

(Grethe ler.)

Grethe: (Mumler noe utydelig.) Men du er jo, du er jo veldig smart, liksom.

T: Men, men-. Stopp litt. Stopp litt nå. Nå sier du. Neste gang skal det ikke handle om meg. (Puster ut høyt.) Hva slags følelser var det-, la du til grunn for det. Det du sa der.

Harald: Eh, jeg syns jo at, ehm... Jeg kan si at jeg følte på glede forrige gang, da. Over at du ikke rakk meg.

(...)

T: Så du syns... (Harald: Eh.) Det som foregår nå-

Harald. Da, det...

T: Du syns det som foregår nå-

Harald: Det gjorde dagen, for å si det sånn.

T: Du syns det som foregår nå er, eh, ubehagelig? (Harald: Ja.) Er det det du-. Ja.

Harald: (Utydelig tale.) -ikke liker.

T: Du, liker det ikke?

Harald: Nei.

T: Okei. (...) Ehm. Mhm. Hva er det du ikke liker, eh... Det-. Syns-, syns du at vi tar det for lett, eller? At. (Harald: Nei.) Altså, det er jo litt som man-

Harald: Jeg liker jo ikke at, eh, liksom. Okei, jeg bor i kjeller'n hos mamma og pappa, og folk sitter og ler av det, og... Eh. At, det er mye. (Til Turid.) Du... Du har... Flere ganger... Eh, jeg syns ikke det er kult.

Turid: Hva er det jeg har flere ganger?

Harald: Eh. Du har dissa meg flere ganger.

Turid: Det er bare (Holder fram en håndflate.) speil, da. Det er jo sånn du gjør på meg, på en måte.

Harald: Eh. Eh. Nei. Jeg-. Ja-.

Turid: Jeg spør deg reelle spørsmål òg. Hva, hvorfor og hva, og...

Harald: Ja, men du, liksom... Forrige gang, for eksempel, så mente du at jeg ikke hadde hatt sex, og... Og sa mye om det og sånn.

Turid: Jeg sa'kke mye om det, jeg.

Harald: Jo, du sa...

Turid: Det var'kke mye jeg sa om det.

Harald: Du sier ingenting, og så sier du det. Liksom. (Turid ler.) Det er klart at, eh...

Grethe: Men, Harald, det er fordi du skaper en distanse til deg selv på alt mulig må-, og da gjør-, skaper du det hos oss også, og så tenker vi det er greit å kødde med alt med deg. Fordi det er ingenting som går inn på deg.

Harald: Nei, okei.

T: Mm. Men betyr det at da har vi... Har vi-.. Altså, fordi du har en, litt spesiell stil i gruppa. Og så ler du litt innimellom, og du er ironisk, men-. (Harald: Nei, jeg...) Har du litt-.

Harald: Jeg er ikke ironisk.

T: Okei. Jeg oppfatter deg som, av og til ironisk. Men. Men i hvert fall, men har vi tendens til å så overse det at du kanskje, eh, at du er veldig sårbar?

Lise: Ja. Det tror jeg faktisk. (Nikker.) Mm.

T: Mhm.

(...)

Bente: Ja, for han husker jo alt. Hver gang vi sier noe. Så husker du...

Turid: Minste lille detalj. (Bente: Ja.) Så får du med deg alt. Du er som ugla. Han veit alt.

(Harald ler.)

Harald: Nei, men jeg har'kke noe problemer med hukommelsen.

Bente: Nei. Det er bra. Men, eh, er det sånn at du sitter hjemme og tenker på det?

Harald: Nei. (...) Jeg har mye annet å tenke på når jeg er hjemme. (...) Det, det bare fester seg. Og jeg husker det når jeg ser dere.

(...)

Bente: Men når du går herifra, blir du trist, eller?

Harald: Nei, nei, nei.

Bente: Åja, du... Kjenner ikke de. (Utydelig tale.)

Harald: Hæ?

Bente: Nei, jeg glemte-. Nei. Min feil.

Harald: Nei (Turid mumler noe utydelig til Bente.), jeg blir'kke trist. Hvorfor skal jeg bli trist.

(...)

Turid: (Utydelig tale.) (Harald: Joda.) Det er'kke bare... (...) (Utydelig tale.) -liksom.

(Harald nikker.)

(...)

T: Men, altså, jeg er litt opptatt av det... At du... Synes at dette her er ubehagelig. Det tror jeg, er vesentlig. Ehm... Eh. Altså, det-. Dette er jo det stedet, der du har mest, omgang med noen.

Harald: Ja, jeg syns jo det er hyggelig her, da.

T: Ja. Det. Eh. Det er ålreit. At du syns. Eh. Men det...

Kari: Men ikkje å snakke om deg sjøl.

T: Nei.

Kari: Så det e hyggelig å være her, men ikkje å snakke om deg sjøl. Unnskyld at eg avbrøt, men det e litt interessant, altså.

Harald: Eh. (...) Nei, men jeg syns det er hyggelig, på en måte, å høre om andre og, liksom, snakke med dere og... Det syns jeg er fint.

Knut: Hvorfor det da?

Harald: Ja, ehm. Det er jo. Nei, jeg vet ikke. Men sånn som at vi ble venner sist, for eksempel. (Utydelig ord.) (...) Som-. Det er jo en følelse, på en måte.

Knut: Er det fordi du ikke kan snakke med andre. Andre enn på-.

Harald. Jeg snakker med mange folk hele tiden, jeg.

Knut: På data'n din, ja.

Harald: Ja.

Knut: Men er det fordi at du ikke liksom kan møte folk, fysisk?

Harald: Nei, det vet jeg ikke.

(...6s)

T: Men. Eh. I hvert fall, så... Er det mange ting her som du syns er veldig okei, med gruppa.

Harald: Ja, ja. (T: Eh. Men-) Jeg har jo gått her lenge nå, i seks måneder.

T: Ja. Det... Det er sånn-. Nå begynner du å bli sånn passe. Innkjørt. (Harald: Ja.) Men. Det... Det å være i fokus her. Med ting som du strever med. Det er'kke like greit.

Harald: Nei, jeg syns ikke det, jeg. Det er'kke det kuleste med gruppa, på en måte, da.

T: Nei. Så... Så hvordan kan vi... (...) Hvordan kan vi få snudd det, tro. Det, eller hjelpe deg til, det er vel du som må... Gjøre en eller annen, litt sånn snuoperasjon, eh, slik at, ehm. At, eh, du. At vi, vi blir noen som du kan bruke for ditt eget formål. Skjønner du hva jeg mener? Altså, som... Som-. Og det er jo særlig-. Altså, her, kan man jo... Bruke deltagelsen her på mange måter. Eh. Når det, her skjer jo ting hele tiden. Men, innimellom, så er det jo deg selv som er i fokus. Og da er det for så vidt et privilegium, å ha mange innsiktsfulle mennesker, tilstede. Som kan gi deg masse forskjellige reaksjoner, og, eh, perspektiver. Eh. Men så er det noe med å kunne... Eh. Utnytte det, da. Som, eh. (Til Grethe.) Og det er også det du, altså, det å være ny, altså. Det er jo det man liksom må lære seg til. (Til Harald.) Hva er det man kan utnytte og dra nytte av, og, eh. Og det er klart at hvis du har en sånn følelse av at... At det er ganske kjipt å være i, eh, sentrum.

Harald: Ja.

T: Eh. Det. Da. Gir ikke noe mersmak.

Harald: Nei. (...8s) Nei. Jeg vet ikke. Jeg bare, ehm... (...) Det er-. Det er vel, på en måte egentlig, nei. Jeg tenker sånn at, eh, det kanskje er mer unaturlig å like å være i sentrum, da.

T: Mhm.

Harald: Sånn... Det er-. Altså. Det er jo noen som er sånn at de liksom... Spretter opp og synger en sang og... Den stilen der, og syns det er jævlig kult, da. Men jeg har aldri vært helt der. Og... Det mest vanlige er vel å, å ikke være der, på en måte.

(...)

T: Ja. Eller-. Jeg tror nå at dette har mye med følelser å gjøre, da. (Harald. Okei.) Altså. Jeg. Eh. Altså, jeg tror dette handler mye om skam, jeg. Det... At, eh... Og skam er veldig... Ubehagelig og vanskelig følelse.

Harald: Ja.

T: Det-. Både det å kjenne den, og å stå for det, fordi at, eh... Eh. Og, ja. Og s-. (Til Lise.) Og det har vært et tema for deg, dette med skammen.

Lise: Mm.

T: Ting, som du-. Men-. Men du har liksom kjent den sånn gjennomgripende. Og derf-. Ting du skammer deg veldig over. Og som du derfor kvier deg for å snakke om her i gru-. Altså, det er'kke noe-. Det gir ikke noe positiv, eh, liksom det-. (Knipser.) Det gir ikke noe glede, akkurat. Med tanke på, eh... Tanke på det. (Til Harald.) Jeg tror det er litt sånn tilsvarende med deg.

Harald: Du tror jeg skammer meg.

T: Ja, jeg tror det er-, du skammer deg, eh, en del. Jah.

Harald: Jeg vet ikke. Jeg har aldri tenkt på...

T: Nei.

(...)

Harald: På det.

T: Nei. Det-.

Lise: Nei, jeg, hvert fall, når jeg skammer meg, som jeg ofte gjør, men når det blir sånn som verst, da. Så merker jeg det at jeg trekker meg inn... Da går jeg ikke ut på (Halvveis leende.) flere... Ja, mange dager og sånt. Da er jeg ikke sosial i det hele tatt. (Ser på Harald.)

Harald: Nei.

(...)

T: Mm. (...) Det tror jeg man har med seg, fra... Langt, langt, langt tilbake. Altså, mennesket, og høyere pattedyr (Utydelig tale.) Da kryper de... Da vil de være for seg selv. Da kryper de og gjemmer seg. Ja. Og... Der kan de bli lenge, eventuelt. (Trekker pusten.) (...) Skal vi-. Begynne å avrunde der (Harald: Ja.) da, eller-.

Harald: Nei, vi kan absolutt det.

T: Ja, det-. Kom kanskje som en (Halvveis leende.) lettelse. (Normal stemme.) Gjør det det?

Harald: Ja. Eh... Litt.

T: Ja. For vi har vel et... Eh. (Peker på Kari.) Jeg har skjønt at det er et eller annet med deg som, også, så... Men, dette er jo temaer som vi kommer tilbake til.

Harald: Ja. Men ikke neste gang.

(T ler.)

Knut (til Harald): Så skal vi ha... Nedi kjeller'n din. Skal vi (Harald snakker samtidig; utydelig tale fra begge.)

Harald: Ja, det skal vi gjøre.

T: Du skal ha grupp-. Grappa møtes nedi, ja.

Lise: Ja.

T: Og så inviterer vi tante og hele familien. Eh.

Bente: Vi gjør det.

Harald: Da må jeg vaske først, og, blablabla.

Knut: Så kan du lese høyt fra filosofi, eh, diskusjoner.

Harald: Neste gang skal vi høre om prosjekt manhood, ikke sant.

(Knut ler.)

(...)

T: Okei. (Til Kari.) Du sa du hadde også en, eh...

(...)

(Kari puster dypt, sukker.)

Kari: Ehm... Ja. Man skal jo dele på å dele. (Kremter.) Så, eg har (Utydelig tale.) hendelse, da. Eh. Om, eh... Lars. Han nye, kjekkasen. (Knut ler.) Som eg har truffe. Som, eh... Ja, han har nå ikkje akkurat flytta inn, men han e jo, mest hos oss, da. Eh. Og. Eh... Det e, det e helt topp, altså. Det, det e sånn... Hm. Opp til da. Eller, egentlig-. Og nå er det jo helt-.

Harald: Men vet han at du går hit, eller.

Kari: Hm?

Harald: Vet han at du går hit?

Kari: Ja. (Harald: Ja, så bra.) (Utydelig tale.). Altså, det, man merker jo det. (Harald ler.) Når man blir kjent med folk, liksom. Altså, min greie er jo... Eh... Lunten, eller mangel på sådan. (Ler.) Eh. Nok en gang. Men... Altså, okei. Det som-. Vi har det helt fint, og alt er helt, eh, topp. Han e en ordentlig fyr. Han e... Edru, stort sett. Han driver ikkje med rus, og tull. Eh. Og sånn. Så han e en veldig skikkelig fyr. Ungene elsker ham. Ehm. Men, eh... Eh... Det... En dag. Eh... F-. Rett før, eg tror det var tirsdagen vi møttes sist, så, når eg hadde vært på jobb. Og kom hjem. Så merker eg at han er litt sånn... Eh. Rar. Eh. På en måte unnvikende, men, men på en måte, åpen, sånn, han e veldig hyggelig. Og så legger eg merke til at han har brukt kaffekannen. Og så tenker eg, det var rart, for han bruker jo aldri kaffekannen når han er hjemme, da koker han bare kaffe på... Altså, det-. Altså. Den termoskannen, mener eg. Han koker alltid kaffe på.... Eh. Kaffetrakteren. Så bare står den der hele dagen, til han har drukket den opp. Te han setter på ny. Men, eh, nå hadde han brukt den der, serverings, termokannen. Og så tenker eg, det var rart. Og så kikker eg i oppvaskmaskinen. Der e det, liksom, to helt like kopper, og de visste eg ikkje var der om morgenen. Og så syns eg at det lukte liksom stearinlys. Men det var ingen stearinlys som var på. Og så bare kjenner eg, du, hva... Liksom. Hva. (Harald: Klikka du da, eller.) Hvem har vært her, liksom. (Vridd stemme.) Ja, nei, det var... (Falsk latter.) Nei, nå skal du høre at det, eh, gammel venninne, da. Eh, ja, eh, som sendte melding og så, hadde hun det litt, eh, kjipt, da, og så trengte hun noen å prate med, og så spurte hun om hun kunne komme innom, da. Og la seg ned i sånn derre, han skal jo ta seg av alle, sant, eh, løshunder, og gamle venninner som har det kjipt og sånn. Men, eh. Og. Altså, han, eh, de har ikkje ligget sammen. Han lovet det, altså. Men. Eg fortstår ikkje hvorfor han må ha henne... I mitt hus, liksom. Eg skjønner, han bor jo der, og det, det e greit, men... Eh. Hvorfor hun må være, liksom, i mitt hus, og drikke kaffe. I min sofa, i mine, mine. Uten å-. Hadde eg vært hjemme, så kunne eg vært med og bestemt, om hun

skulle vært der eller ei. Eh. Eller-. Eg og kunne holdt hennes hånd, og trøstet henne, og strøket henne over håret, eller ka faen det var, liksom. Som måtte gjøres. Mens eg ikkje var hjemme. Eh. Og-. (Snakker utydelig mens hun halvveis ler.)

Harald: Ble du murer, da, eller.

Kari: Nei, men alle potteplantene røyk.

Bente: Og hvor var ungene.

Kari: Nei, de var ikkje, de var'kje hjemme, og det (Bente: (Utydelig tale.))... Ingrid var fremdeles på skolen, og... Og Mari var hos, ehm. Ja. (Mumler utydelig.) Ingrid, hu... Lever jo sitt eget liv. Hun er jo elleve. Ehm. Og han, eh, liksom-. Så det som skjer er at han hiver det i, liksom, diagnose-boksen. Sant. At alt blir mitt ansvar, for eg har jo en diagnose. Så. Dermed så er det jo min feil. Sant, at eg kanskje reagerer... Ja, okei, så kanskje eg ble litt forbanna da. Men... Eg blir jo jævlig forbanna, eg blir jo trua. Det er jo i mitt eget hjem. Det har vært ei dame, eg vet ikkje hvem hun er engang. Det... og sjøl om eg, ja, eg måtte jo sjekke sengen, liksom, og eg skjønnte jo at det ikke-.

Harald: Stearinlys er jævlig mistenkelig, da.

Kari: Ja, sant. Men han skulle jo liksom gjøre det litt hyggelig, fordi at hu var lei seg og sånn, sant. (...) Og eg brenner jo alltid stearinlys uansett. (...) Men det syns eg var jævlig stress, da, (Grethe: Men (Utydelig tale.)) så han-.

Grethe: Eh. Føler du at du ikke blir tatt på alvor? Fordi at det blir putta i diagnose-boksen (Kari: Ja, litt.), liksom?

Kari: For det at, da skal min, min reaksjon og mine følelser, det handler om, det handler om at eg og har en diagnose. Det handler ikkje om at han kanskje har hatt... En dame på besøk. Eh skjønner jo at det er 2014 (Grethe: Ja.), og eg er jo...

Grethe: Men da får han nesten gjøre hva faen han vil, da, fordi at han kan uansett putte det i (Kari: Ja!) diagnose-boksen (Kari: Ja!), liksom.

Kari: Sant?!

Grethe: Ja, ja.

Kari: Akkurat det!

Grethe: Ja.

Kari: Og, og, og så blir liksom... Mitt ansvar, mine ansvar, for mine følelser... Går i den boksen, sånn at... Eh. Og at hans ansvar for hans følelser, eller hans... Ut av hensyn til meg, at han skulle tenkt på at han kunne truffet henne på en kafé. Men, ikke sant, ja, men det, vi gjorde ikkje noe galt, liksom. Og så... Ja, eg ville vise det, derfor hadde eg ryddet kaffekoppen vekk, liksom, fordi at eg vet jo du reagerer og sånn. Så da blir alt... Så er alt meg, da.

Knut (til Kari): Men hvorfor, eh... Hvorfor serverte han ikke kaffe fra den kaffekanna? Eller, altså, det-.

Grethe: Men, herregud, det-.

(Kari ler.)

Kari: Vet du hva. Det glemte eg å spørre om. Men Knut, eg skal jammen huske å spørre om det.

Knut: Ja, men det-.

Harald: Fordi det var en mye finere kaffekanne...

Kari: Ja, ikke sant. Sikkert. At han skulle... (Knut: Ja. Virker som om han-.) Liksom, gjøre det, tenne lys, ha kaffekanna, skjenke oppi. (Knut: Virker som om han skal imponere henne, da.) Kanskje han skulle sitte liksom, i sofaen, i armkroken, da, liksom, lenge. Ikkje... Bli forstyrret av å løpe fram og tilbake til kjøkkenet, med den der kannen og sette på plass og...

Bente: Okei. Men, eh. Er det sånn at du stoler på han-.

Kari: Ja, egentlig. Det er nesten litt sånn at eg gjorde jo det. Og eg skjønte jo... Han av alle mennene i verden, skulle jo ikkje gjøre sånn. Det var jo det at det var jo han og meg, og det vi hadde var jo helt magisk. Nå syns eg nesten at det e litt ødelagt. Sant. Og-.

Bente: Jeg skjønner.

Kari: For det er en sånn der... (Hakker fingertuppene mot hverandre. Folder hendene, tar dem raskt fra hverandre igjen.) Eg-. Og eg klarer liksom ikkje å se om det har skjedd, eller ikkje skjedd, eller... Om det var... Hei, hvor det går, hurra, bang, bang, thank you, Sam. I sofaen, liksom. Så kaffekoppene fløy, sant.

Bente: Men hva vil du-, hva vil du, da. Eh.

Kari: Det var den tryggheten, at det her er mitt hus... Eller leilighet, da. (...) Og eg elsker jo at han bor der. Og en del av det. Og det... Han skal, liksom-. Komme et sånt menneske som eg ikkje kjenner...

Bente: Og så har du barna dine (Kari: Og så ska hu...) i huset.

Kari: Ja. Okei. Så var ikke de. Det var jo skoletid, og barnehagetid og sånn. Men likevel. Det er jo i mitt territorium.

Bente: Ja, det er klart.

Kari: Det er min... Eh. (T: Ja.) Der må eg få bestemme.

T: Så, hva slags følelser var det som var... På gang hos deg. Liksom-. Dette vekke i deg.

Kari: Det er sånn der... Altså, han har liksom tråkket på noe. Av meg.

(...)

T: Mm. Og du-.

Kari: Selv om eg ikkje engang var der (T: Ja.), men-.

T: Og dine følelser var, hva heter de.

(...)

Kari: (Ler kort.) De heter jo så mye, alt fra galskap, eh, til (Harald: Murer.) koko til, eh. (Ler kort, lavt.) (Holder opp en knyttet neve.) Muring.

Harald: Muring, ja.

Kari: Så det er jo det at-.

T: Galskap-. Galskap og muring er ingen følelser. Det er, joda, men det er-. Hvilke, altså, hvilke følelser var det som ble vekka i deg, når det gikk opp, når du begynte å nøste opp i dette her.

Kari: Jeg ble jo jævlig sint, som eg (T: Du ble sint.) stort sett ofte blir. Først. Som eg vet, er fordi, at eg blir lei meg. Som eg vet, nå-. (Til Grethe.) Og det e sånn, etter to år, så-. Så forstår man, man klarer å nøste opp-. Det kommer fra redsel... Som... Sitter igjen. Og kan kanskje nærme seg en, en usikkerhet, fordi at eg forstår jo ikkje ka han... Eg forstår ikkje helt hvorfor han måtte gjøre det sånn.

Bente: Sjalusi da?

Kari: Ja, sant? Sjøl om eg egentlig, faktisk, helt ærlig... Eg kjenner'n jo òg. Og eg har jo valgt... At han er magisk i livet mitt nå. Fordi at han ikkje e sånn som de andre, sant. Som-, som det har vært så mye tøv. At eg faktisk kjenner at han... Stole eg på. Det er han. Og meg. Har. Det-. Der-. Der bor det ikkje den... At han skal gjøre sånne ting. Så eg tror ikkje-. Eg vet at han ikkje har, liksom... Vært fysisk. Men... Alikevel-.

Harald: Du vet det?

Kari: Ja, eg føler veldig det. Faktisk, midt oppi alt (Harald: Men hva er problemet, da?), så klarer eg-.

Grethe (til Harald): Nei (Slår fram en hånd.), men det er jo-. (Kari: Ja, fordi-.) Det er jo et problem fordi at, eh. Hvert fall. Det som jeg, eh, jeg har-. Det som jeg har opplevd, det er det at, jeg, endelig så får jeg en diagnose som forklarer veldig mye, og så lærer jeg masse om det. Og så deler jeg det med samboeren min, eller som ikke er samboeren min lenger, og så blir (Knipser.) alt putta (Kari: Mm.) i den boksen. Og så blir jeg helt umyndiggjort. (Kari: Mm.) Ingenting av det jeg opplever og, og mine følelser og reaksjoner. Er, eh, (Lager hermetegn med fingrene.) ekte. Fordi at... Det er fordi jeg er sjuk (Kari: Mm.), liksom. Og det, den følelsen der. (Kari: Mm.) Jeg kjenner meg så igjen i den.

Kari: Mm.

Grethe: Og det er liksom den følelsen av å... Jeg-. Jeg-. Det jeg trodde skulle bli, på en måte, åh nå finner vi svarene, nå blir alt bra. Det ble bare... Eh, jeg kunne ikke være sammen med ham lenger. Fordi at, eh, eller, ha ham i livet mitt. Fordi at det-. Jeg ble... Ingenting. Jeg ble jo bare... En som... Bare er gæren, liksom. Og alle reaksjoner jeg har er ikke, er ikke viktige.

Kari: Mm. Mm. Eller de er overdrevne, sant. De liksom-. F-feil, eller, de...

Grethe: Ja.

Kari: De, eh, han kan ikkje stå til ansvar for at han har fått meg til å føle sånn.

T: Mhm. Men stopp-, men stopp litt nå. De var... Ganske sterke, de følelsene dine.

Kari: Ja, men det, de er jo, det er jo det som er, da, at, ja, de er det. Men det er jo meg. Eg er jo... En. Sterk.

(...)

Grethe: Du føler det jo uans-. Eller, altså.

Kari: Sant. Altså, det er jo samme som veldig glad, eller veldig sint, eller veldig lei, eller veldig... Det er jo det det er. De er store. Eg, eg, eg går'kje på biblioteket og triller rundt på bøker, og, (Vrir stemmen lysere.) jajaja, tatata.

Grethe: Det betyr jo egentlig bare at vi er, får være et helt menneske.

Bente (til Kari): Men hvorfor kaster du ham ikke ut da?

Kari: Nei! (Bente (Utydelig tale.)) Herregud, han kan eg jo ikkje kaste ut. Eg vil jo ikkje kaste ut ham. Endelig en fyr som fungerer.

Bente: Det høres jo ut som at det ikke fungerer.

Kari: Jo. Det-. Det gjør jo det. Altså, han-. I praksis så har han jo bare hatt noen... Som trengte trøst på besøk. Det er egentlig helt greit. Men... Eg...

Bente: Med stearinlys? Trøste en dame med stearinlys?

(Knut ler.)

Bente: Og det er greit? Hjemme hos deg. Hvor ungene dine bor?

T: Jeg er mer opptatt av, eh, følelsen. Dette-. (Grethe: Jeg mener bare at-.) Du har-. Du har sterke, du har sterke følelser, eh... Ja. Og så sier du, nei, det er, ja, det er meg. Men. Er'kke det å håndtere følelsene sine bedre. På en bedre måte. Er'kke det... Noe av jobben vi skal gjøre, gjøre her da. Du sa jo også det at her gikk det med en del, eh, blomsterpotter. Var det ikke det du sa?

Kari: Ja.

T: Jah.

Grethe: Men betyr det egentlig at vi kan jo ikke være hele mennesker, vi da. Egentlig. Vi må være litt mindre enn det vi, på en måte, er.

Turid: Ja, for det er'kke lov lenger.

Grethe: Det er jo ikke lov. Eh.

T: Var det-. (Knut: Det lurere jeg også på.) Var det-. Var det det jeg sa?

Grethe: Nei (Bente: Nei.), jeg spør deg, jeg.

Bente: Jeg syns ikke du sa det.

Grethe: Nei, men jeg spør. Spurte.

(...)

Knut: Jeg kjenner også igjen det.

Bente: Å kaste...

Knut: Ja. Hver gang man, eh, liksom... Sier det man mener, så er man, eh... Gæren.

Kari: Mm.

Grethe: Mm. Mm. Og så er det helt umulig for oss å vite, eh, hvert fall for meg, da. Hvor, når jeg er innafor og når jeg er utafor. (Kari: Ja, hva er en lovlig følelse og hva er en ikke-lovlig følelse.) I ettertid kan jeg kanskje se det.

Kari: Mm.

Grethe: Men, men akkurat der og da, så brenner det jo bare sånn... Så sterkt, at det er liksom... Det er'kke noen ting som tilsier at det ikke er en reell, eller, følelse, eller... Eller... En måte jeg har rett til å reagere på, da. Selv om jeg selvfølgelig i ettertid kanskje kan... Ikke alltid da heller. Jeg føler-. Eh. Jeg skjønner det mest fordi at jeg vet, folk forteller meg at det ikke er riktig.

T: Mm. Men nå har vi et godt eksempel her. Det er-. Det-. Som du forteller om, Kari.

(Kari ler.)

T: Det er...

Kari: Den blir brukt til noe, denne... Denne, som eg ikkje skal kalle for galskap.

T: Ja. Ja, det er-. Dette-. Dette kan brukes til mye. (Kari sukker.) Dette kan du lære, lære mye av. Så hvis vi nå gjennomgår dette, litt sånn steg for steg. Altså. Ser litt sånn, hvor... Hvor var det du reagerte i sterkeste laget. Hvor begynte dette å... Galoppere hen.

Knut: Ja, men.

T: Ja?

Knut: Helt seriøst. Altså. Det må da være lov å reagere. Når han helt åpenbart har gjort et eller annet som er, eh... På kanten. Han har ikke sittet og trøsta henne. (...) Altså, er det ikke lov å så reagere da, liksom? Er det, er det, er man sjuk, fordi at man reagerer på grunn av det?

Bente: Men det er liksom-. Det vi fokuserer på, er hvordan vi reagerer. (Knut: Jeg hadde også kanskje...) Å ødelegge sine egne ting.

Knut: Hadde det vært meg, så hadde det mest sannsynlig... Rykt en potteplante der òg.

(Harald ler.)

Bente: Men, eh. Ja, jeg skjø-. Jeg har gjort det før-.

T: (Peker på Harald.) Hjemme hos deg, da. Hva har det gått der.

Harald: Eh. Jeg har ikke...

T: Potteplanter?

(Gruppa ler.)

Kari (leende): Måtte slutte med det.

T: Nei, fordi at, jeg tenker-.

Harald: Jeg har ikke (T: Ja.), eh, jeg føler ikke på den aggresjonen, på den måten-.

T: Nei. Nei. Og... Så. Dilem-. Har vi et sånt spenningsfelt her i gruppa. Med... På den ene siden, følelser som er litt i sterkeste laget. Og på den andre siden, følelser som er litt i svakeste laget. Eh. Hos, eh... Hos deg-. (Til Knut.) Jeg har ikke sagt at det ikke er lov til å reagere.

Knut: Nei. Jeg sier ikke at du sier det. Men det virker som du på en måte...

Grethe: De fleste andre i samfunnet sier det.

Knut: Ja.

Kari: Mm.

Knut: Og...

Bente: Det virker som (Utydelig tale.)

Harald: Men det er jo også, igjen, eh. (Knut: Det virker ikke som det hele tiden-.) Jeg snakka om det feminiserte samfunnet sist gang. Altså... Da er vi der igjen, altså.

Turid: (Utydelig tale.)

Harald: Nei, men det handler ikke om det, men det handler om at vi på en måte blir svake, da. Forskjeller blir mindre. Og da-a, da skal du prate gjennom alt, ikke sant. Istedenfor kanskje å ta klubba di og bare... (Slår en knyttet neve nedover.) Bruke fysikken som du har, da.

T: Ja. Men det er vi enige (Knut: Trykke litt hardt på vold-knappen.) om at, eh.

Turid (til Harald): Så vold løser alt, da.

Bente (leende) (til Harald): Du har'kke fysikk.

Harald: Jeg sier ikke at-. Fysikk, nei. Men jeg sier ikke at, eh...

T: Du (Harald: Det nødvendigvis er sånn.) drømmer om det. (Bente ler.) Skulle vært sånn. Så hadde det vært mye enklere. Men sånn er det ikke i siviliserte samfunn. Eh. Og... Men skal vi gå litt-. (Harald: (Utydelig tale.)) Men skal vi-. Altså. Jeg-. Det å bli enige om normer for, hva er riktig eller galt og sånn,

eh, i... I, litt allment sett. Det tror jeg er, er... Veldig vanskelig. Men. Konkrete eksempler. De er gull verdt. Så. Hvor hen i denne sekvensen, mon tro, var det du begynte å reagere i sterkeste laget.

(...)

Kari: Når han ikkje svarer rett på... (...) Liksom...

Harald: Men...

(...)

Kari: At. Ikkje sant. (Vrir stemmen.) Ja, det var jo bare... Det var jo bare Pernille, jo. Jeg har jo fortalt om henne.

(...)

Knut (til Kari): Har du hørt om henne før, eller?

(...)

Kari (lavt): Eg vet'kje. Sikkert... (...) (Snøfter.) (...) Vi har ikkje kjent hverandre så lenge, da. Eller. Meg og Lars, da. Men-. (...) For da... Eg like ikkje når folk, liksom... Går rundt grøten. Eller prøver å gjøre noe til noe annet enn det det er. Og så... Eg takler harde fakta, på bordet. That's it. (Slår seg på låret.) Sort på hvitt. (Utydelig tale.) (Løfter armene oppover og framover, så ned.) Sånn. Så kan eg forholde meg til det. Når han begynner med en sånn... (...) Altså, sånn... (Utydelig ord.) Og det er fordi at han vet at eg blir sint. Og da blir eg sint. Og da, det er akkurat som-.

Harald: Men du ble sint.

Knut: Det der er jævlig typisk, syns jeg. At folk som, eh... At bare folk vet når man blir sint.

Kari: Ja.

Knut: Og så skal man bare, liksom, trykke på akkurat de knappene.

Grethe: Provosere med vilje, liksom.

Knut: Med vilje. Og så har de rett.

Kari: Ja.

Knut: Eh. (Kari: Så er det så-.) Bare fordi at, eh.

Kari: Derfor har man tapt. Allerede. Så har en tapt, det hele... Det... I'm bad guy, he's good cop. Og da, det... Det er sånn der... (Holder fingertuppene mot tinningen, vrir de sakte rundt, mens hun lager hvine-lyd.)

T: Mm. Mhm.

Knut: Det er ganske sjukt.

Kari: Det må bare (T: Ja, men altså.) ut.

T: Men, eh... Nå er det vel ganske vanskelig å vite hvorvidt andre bevisst trykker på visse knapper eller ei. Eller hvorvidt de bare gjør ting

Knut: I mitt tilfelle så skjer det hele tida.

T: Du mener det.

Knut: Hele-. Ja.

T: Du mener det.

Knut: Ja, men det kan jeg bevise.

(Kari og Grethe ler.)

T: Du kan bevise-. (Knut: Ja.) Okei. At det skjer hele tida.

Knut: Ja, stort sett. (T: Mhm.) Eller, ikke hele tida. (T: Mhm.) Men stort sett hele tida, da.

T: Mhm, det... Altså... Men. Vi kan'kke gå inn i, vi kan'kke gå inn i det nå. Nå er vi, liksom-. Nå er vi på-. (Til Kari.) Er vi på kjøkkenet? Er det der vi er? Hvor er vi, eller hvor er vi hen. I stua?

Kari: Tja. Stuen og kjøkkenet, og...

Harald: Om hverandre?

Kari: Ja. Han sprang for å gjemme seg.

T: Han sprang for å gjemme seg. Men, eh... Og du opplevde at han var litt... For. Du opplevde ham litt unnvikende du, da. Var det slik å forstå? Altså, du ville (Kari: Ja!) gjerne liksom ha hatt (Klapper en gang.) det der?

Kari: Sånn med en gang, liksom. For han skulle liksom prøve å, å (Utydelig tale.) det, da. Ehm...

T: Mhm.

Kari: Okei. Helt-. Eg skjønner at han... Altså, hvis han skulle ta en elskerinne, så hadde han ikke tatt henne med hjem. (T: Nei.) Det er jo... (T: Det er...) Greit.

T: Det er ganske dumt gjort, hvis-.

Kari: Ja. Og han er ikkje dum. Og... Eg skjønner at han-.

Grethe: Du greier ikke å tenke det der og da.

Kari: Nei, nettopp. Der og da så er det jo ikkje sånn. Sant.

Grethe. Nei.

Kari: Fordi at der og da, så skjønner eg at noen som er ikkje kjenner (T: Mm.), har vært inni mitt hjem (T: Mm.) mens eg ikkje har vært til stede (T: Ja.), som eg ikkje har fått beskjed om. (T: Ja.) Hvis han bare hadde sendt meg en melding, eller gitt beskjed dagen før eller et eller annet. Men, okei, hun hadde ringt ham fra jernbanestasjonen, eller togstasjonen, eller (T: Mm.) buss eller what-.

T: Ja. Det hadde vært-. (Kari: Så-. Så-.) Det hadde vært ideelt.

Kari: Sant?!

T: Vi har-. Vi har fire minutter igjen. (Kari: Åh.) Så vi må forsøke å så avrunde dette. Men. Bare et spørsmål. Eh. Da... Når du reagerte på at han var unnvikende og sånn og sånn. Hvor, hvor sinna ble du, på en skala fra en til ti.

(...)

Kari: Well, this one goes to eleven.

T: This one g-. Såppass? Jah. Så...

Kari: Men det er fordi at eg blir... Men-. Først. Nei, først når eg skjønner han er unnvikende... Da er eg sånn... (Harald: Jeg hadde gjort det hvis hun var det, jeg.) Syv, åtte.

T: Mm.

Kari: Og når eg skj-. Når det går opp for meg. At det har vært en dame-. Og da har eg ikkje engang begynt å tenke på... Er dette et seksuelt forhold eller er det det han sier. For... (T: Mm.) Eg ser sånn i øynene, at, hans, at, når han forteller (T: Ja.), eg kjenner at eg tror på det. Så det er'kje det som er, liksom... Det som eg er sint for. Det er det at noen har vært i huset (T: Ja.) mitt.

T: Jeg skjønner det-.

Kari: Og det forstår ikkje han igjen.

T: Ja. Jeg skjø-.

Kari: Og (Klapper en gang.) da...

T: Ja. Og da. (Klapper en gang.) Og da går du opp i elleve, og da ryker det noen... Potteplanter, eh, så du, så da må du liksom få ut-, uttrykk for det, tenker du. Og, eh... Nå. Alle her, gikk jo på, eh. På et-. I denne psykopedagogiske gruppa. Innledningsvis. Tolv ganger. Hvor man lærte om følelser, mentalisering, mentaliseringssvikt, og hele... Her. Vi har litt mentaliseringssvikt her. Har vi ikke det? På slutten. Når, liksom, følelsene er i elleve, og det liksom, det suser potteplanter rundt i... Da, er-. (Harald klapper kort.) Da er liksom fornuften kobla litt ut. Eh. (Til Kari.) Ikke for å moralisere. Altså, det... Men-.

Knut: Jeg syns han fortjener det, jeg.

T: Ja. (Ler.)

(Kari ler.)

T: Ja. Det er så. Men. (Knut: Jeg syns ikke det er å overreagere, jeg. (Utydelig tale.)) Men, eh, jeg-. (Grethe: (Utydelig tale.) -skjønner at det skjer.) Ja. Ja. Men jeg tenker at dette herre her. Nå ligger det som et tema i gruppa

